

Beretning afgivet af Underudvalget under Udvalget for Forretningsordenen den 0. februar 2007

2. udkast til

Beretning

om

Dan Lynge-sagen

fra Udvalget for Forretningsordenen

(udarbejdet af Underudvalget under Udvalget for Forretningsordenen)

1. Udvalget for Forretningsordenens opgaver og arbejdets organisering

Undersøgelseskommissionen vedrørende Dan Lynge-sagen afgav den 19. september 2006 beretning.

Ifølge Forretningsordenen for Folketinget skal alle beretninger fra undersøgelseskommissioner, der vedrører ministers, herunder afgåede ministres, forhold, behandles af Udvalget for Forretningsordenen med henblik på eventuel indstilling om ansvarsspørgsmålet, jf. Forretningsordenen for Folketinget § 56, 1. pkt.

Udvalget for Forretningsordenen har nedsat et permanent underudvalg til den forberedende behandling af sager vedrørende undersøgelseskommissioner. Underudvalget skal således afgive udtalelse til Udvalget for Forretningsordenen til brug for dettes beretning eller betænkning til Folketinget vedrørende en eventuel indstilling om ansvarsspørgsmålet i forhold til ministre herunder afgåede ministre, jf. Forretningsordenen for Folketinget § 59, 1. pkt.

2. Afgrænsning af undersøgelseskommissioners opgaver

Af lov om undersøgelseskommissioner fremgår følgende:

»§ 4. Undersøgelseskommissionen har ikke dømmende myndighed.

Stk. 2. Undersøgelseskommissionen kan få til opgave at undersøge og redegøre for et faktisk begivenhedsforløb.

Stk. 3. Undersøgelseskommissionen kan endvidere få til opgave at komme med forslag til sådanne ændringer af love, administrative bestemmelser eller administrativ praksis, som undersøgelsen kan begrunde.

Stk. 4. Undersøgelseskommissionen kan i øvrigt få til opgave at foretage retlige vurderinger til belysning af, om der foreligger grundlag for, at det offentlige søger nogen draget til ansvar. En undersøgelseskommission kan dog ikke få til opgave at foretage retlige vurderinger til belysning af spørgsmålet om ministres ansvar.

Stk. 5. Er et medlem af undersøgelseskommissionen dommer, foretager undersøgelseskommissionen alene retlige vurderinger som nævnt i stk. 4 i det omfang, dommeren ikke finder det retssikkerhedsmæssigt betænkeligt.«

Det er således ikke undersøgelseskommissioners opgave, jf. lov om undersøgelseskommissioner § 4, stk. 4, at foretage retlige vurderinger af ministres forhold. Vurderinger af ministres politiske og/

eller retlige ansvar tilkommer under hensyn til de særlige regler om ministeransvar udelukkende Folketinget, jf. grundlovens §§ 15 og 16.

3. Baggrunden for nedsættelse af undersøgelseskommissionen

Forud for nedsættelsen af undersøgelseskommissionen havde fra 20. maj 2002 og i den følgende tid i medierne været omtalt en række forhold vedrørende Dan Lyng og politiet. Det havde bl.a. været omtalt, *at* der mellem Dan Lyng og politiet havde været etableret et samarbejde, hvor Dan Lyng havde fungeret som agent for politiet, *at* Dan Lyng trods tilståelse af forskellige typer af kriminalitet undgik retsforfølgning og *at* Dan Lyng havde fået udbetalt dusør.

I umiddelbar forlængelse af fremkomsten af de første oplysninger besluttede Statsadvokaten for København, Frederiksberg og Tårnby at iværksætte en undersøgelse i medfør af retsplejelovens kapitel 93 c om straffesager mod politipersonale.

Den 24. maj 2002 stillede daværende folketingsmedlem Søren Søndergaard en række spørgsmål til justitsministeren i medfør af Folketingets forretningsordens § 20, herunder spørgsmål om hvorvidt medarbejdere i Politiets Efterretningstjeneste (PET) havde været i direkte kontakt med Dan Lyng.

Den 24. april 2003 besluttede justitsminister Lene Espersen at nedsætte en undersøgelseskommission. Baggrunden herfor var bl.a., at en samlet gennemgang af de retlige rammer for Statsadvokatens undersøgelse viste, at der kunne være spørgsmål i sagen, der ikke kunne forventes fuldt ud belyst ved statsadvokatens undersøgelse samt at række habilitetsspørgsmål kunne opstå.

Den 15. september 2003 nedsatte fungerende justitsminister Brian Mikkelsen i medfør af § 1, stk. 1, i lov om undersøgelseskommissioner en kommission til undersøgelse af Dan Lyng-sagen.

4. Kommissoriet

Kommissoriet for undersøgelseskommissionens arbejde har været følgende:

»Justitsministeren nedsætter herved i medfør af § 1, stk. 1, i lov om undersøgelseskommissioner en kommission til undersøgelse af Dan Lyng-sagen.

Undersøgelseskommissionen har efter § 4, stk. 2, i lov om undersøgelseskommissioner til opgave at undersøge og redegøre for det samlede begivenhedsforløb, som knytter sig til politiets samarbejde med Dan Lyng såvel i forbindelse med efterforskning og bekæmpelse af rockerkriminalitet som i andre sammenhænge.

Undersøgelsen skal omfatte dels politiet – herunder Politiets Efterretningstjeneste – dels andre relevante myndigheder, herunder den overordnede anklagemyndighed og Justitsministeriet.

Kommissionens undersøgelse og redegørelse skal bl.a. omfatte de påstande om kritisable forhold i sagen, som er fremkommet i medierne og den offentlige debat, herunder påstande om:

at politiets samarbejde med Dan Lyng skulle have været af en sådan karakter, at der har været tale om agentvirksomhed i strid med retsplejelovens regler,

at politiet ikke skulle have taget de fornødne skridt i anledning af informationer fra Dan Lyng om bl.a. forestående attentater i rockermiljøet,

at politiet uberettiget skulle have udbetalt pengebeløb (»dusør«) til Dan Lyng,

at anklagemyndigheden uberettiget skulle have undladt at retsforfølge Dan Lyng i anledning af strafbare forhold, og

at Justitsministeriet i besvarelsen af et spørgsmål fra Folketinget skulle have afgivet urigtige oplysninger om kontakter mellem Dan Lyng og politiet.

På baggrund af den beskrevne undersøgelse og redegørelse skal undersøgelseskommissionen efter § 4, stk. 4, i lov om undersøgelseskommissioner foretage retlige vurderinger til belysning af, om der foreligger grundlag for, at det offentlige søger nogen draget til ansvar.«

5. Undersøgelsens konklusioner

Kommissionen udtaler kritik af en række forhold vedrørende politiets håndtering af samarbejdet med Dan Lyng. Kommissionen udtaler bl.a. følgende:

- Det problematiske i forløbet af samarbejdet i første række har været, at der ikke i tilstrækkelig grad har været en styring af og kontrol med samarbejdet. Den manglende styring har efter kommissionens opfattelse sammenhæng med, at der har bestået en betydelig uklarhed med hensyn til »kommandoveje« for håndteringen af samarbejdet. Efter omstændighederne finder kommissionen dog ikke, at der er grundlag for at søge enkeltpersoner draget til ansvar for det ledelsesmæssige svigt.

Kommissionen har endvidere som en del af undersøgelsen redegjort for, om Justitsministeriet i besvarelsen af spørgsmål fra Folketinget har afgivet urigtige oplysninger om kontakter mellem Dan Lyng og politiet. I den forbindelse anfører kommissionen følgende i beretningen:

- Undersøgelsen har vist, at der havde været en direkte kontakt mellem Dan Lyng og en medarbejder hos PET inden for det såkaldte non-proliferationsområde (ikke-spredning af masseødelæggelsesvåben), men ikke inden for andre områder. Dette forhold var Justitsministeriets embedsmænd og justitsministeren bekendt med forud for besvarelsen af spørgsmål S 2267 i Folketinget.

- Kommissionen har taget stilling til de faktiske omstændigheder ved besvarelsen af spørgsmålet og har konstateret, at Justitsministeriet besluttede at besvare spørgsmålet specifikt, for så vidt angår PET's deltagelse i området for rockerbekæmpelse, selvom spørgsmålet efter sin ordlyd ikke var begrænset til dette område.

- Kommissionen konstaterer, at et svar gående ud på, at der ikke havde været direkte kontakt inden for området for rockerbekæmpelse isoleret set ikke indeholder objektivt urigtige oplysninger.

- Som følge af begrænsningerne i lov om undersøgelseskommissioner har flertallet af kommissionens medlemmer afstået fra at tage stilling til, om svaret efter sin formulering tilstrækkeligt tydeligt præciserer præmisserne for svaret, idet en sådan stillingtagen vil indebære stillingtagen til spørgsmål om ministeransvar, hvad enten der er grundlag for at overveje et ansvar, eller der ikke er et sådant grundlag.

- Et medlem af kommissionen er ikke enig i denne afgrænsning og udtaler, at svaret ikke burde have været udformet som sket, men da svaret ikke indeholder urigtige oplysninger, er der ingen anledning til, at et tjenstligt eller retligt ansvar søges gennemført.

6. Underudvalgets arbejde

Underudvalget modtog den 19. september 2006 beretningen fra undersøgelseskommissionen til undersøgelse af skattefradragssagen.

Formanden for Folketingets Udvalg for Forretningsordenen bad ved brev af 25. september 2006 formanden for underudvalget om at foretage det fornødne med henblik på sagens videre behandling, jf. UUF alm. del – bilag 5, samling 2005-06.

Ved brev af 10. oktober 2006 bad underudvalget om justitsminister Lene Espersens eventuelle kommentarer inden den 10. november 2006 til undersøgelseskommissionens beretning, jf. UUF alm. del - bilag 1. Justitsminister Lene Espersen har ved brev af 9. november 2006 kommenteret undersøgelseskommissionens beretning, jf. UUF alm. del bilag 9 og 11.

Ved brev af 21. december 2006 bad underudvalget justitsminister Lene Espersen om et møde, hvori justitsministeren med udgangspunkt i de betragtninger, som ministeren gav udtryk for i sin besvarelse til underudvalget den 9. november 2006, redegjorde nærmere for sine synspunkter, herunder spørgsmålet om angivelse af præmisser for svar på spørgsmål fra Folketinget samt redegøre for, om og hvorledes disse synspunkter vil påvirke fremtidige besvarelser, jf. UUF alm. del – bilag 17. Mødet blev afholdt den 24. januar 2007 for åbne døre, jfr. UUF alm. del – bilag 18, 21, 22 og 25.

Underudvalget har behandlet undersøgelseskommissionens beretning i [] møder med henblik på at vurdere om de beskrevne forhold i undersøgelsesberetningen vedrørende justitsminister Lene Espersen kan begrunde, at der bliver gjort et ansvar gældende. Det er derimod ikke underudvalgets opgave at vurdere embedsmændenes forhold.

7. Indstillinger og politiske bemærkninger

P.u.v.

BIRTHE RØNN HORNBECH